

Korte boekbespreking

Daniël, profeet voor vriend en vijand

M.J.A. Zwikstra-de Weger

In de serie ‘Bijbel en kerk’, die uitgeverij De Vuurbaak verzorgt in nauwe samenwerking met de Gereformeerde Bijbelstudiebond, is een nieuwe bijbelstudie verschenen over een oudtestamentisch bijbelboek: de profeet Daniël. Daniël is geen eenvoudig boek, al is de structuur op het eerste gezicht overzichtelijk: eerst een historisch gedeelte (Daniël 1-6) en vervolgens een profetisch gedeelte (Daniël 7-12).

Daniël en zijn vrienden moesten hun weg vinden in een puur heidense omgeving, en doordat ze trouw de Here wilden blijven dienen, verkeerden ze steeds in een spanningsveld. Dat eerste historische deel van het bijbelboek is ook voor ons actueel, want wij kunnen ervan leren hoe wij ons in zo’n dubbele situatie moeten gedragen. De vier vrienden kunnen we als voorbeelden voor ons zien, omdat ze uit het geloof leefden.

Maar Daniël was niet alleen een hoge ambtenaar aan het Babylonische hof, hij had ook een profetische roeping. ‘Profeten zijn altijd door God geroepen en moeten aan mensen doorgeven van God aan hen bekendmaakt’ (p. 8). Hij kreeg boodschappen van God voor de koning(en), maar vooral voor zichzelf en zijn volk.

In het tweede deel ziet Daniël beelden over de nabije toekomst van Gods volk. ‘Profetieën zijn blauwdrukken voor de toekomst, die laten zien wat er zal gebeuren, maar nooit precies aangeven wanneer dat zal plaatsvinden. ... De beelden die Daniël te zien kreeg, zijn vol van symboliek. Dat maakt het voor ons erg moeilijk om te begrijpen. Dat geldt zeker het plaatsen van de profetieën in de historische context’ (id).

Na deze en andere inleidende woorden wordt Daniël hoofdstuk voor hoofdstuk behandeld. Iedere bijbelstudie heeft dezelfde opzet: eerst een kort overzicht van de inhoud, daarna enige opmerkingen over de tekst en tot slot een aantal aanwijzingen voor de groepsbespreking.

Een van de sterke punten van deze bundel is dat ds. Griffioen in iedere bijbelstudie helder laat uitkomen hoe Gods Woord een eenheid is. Door steeds naar allerlei andere bijbelgedeelten te verwijzen en ook door die te betrekken bij de besprekingspunten, word je steeds weer als het ware gedwongen om echt in de Bijbel te duiken en de verbanden op te diepen. Daarnaast wordt vaak de bal naar ons als lezer/gebruiker teruggespeeld, door de vraag hoe wij in dergelijke situaties zouden reageren.

Enkele voorbeelden.

Bij het voor Daniël zelf bemoedigende slot van het bijbelboek is de ‘boodschap evident: ieder kind van God moet weten dat God alles in zijn hand heeft, ondanks het feit dat de omstandigheden het tegendeel lijken te zeggen’. Hoe is nu Romeinen 8:28-30 (en ook het vervolg) een bemoediging die hierbij aansluit? (p. 113).

Naar aanleiding van het schrift op de muur uit Daniël 5, waar de profeet in zijn antwoord aan de koning iets van zijn geloofshouding laat zien: ‘Hoe kunnen wij in onze omstandigheden dezelfde houding als Daniël aannemen: ons wel laten eren, maar tegelijkertijd duidelijk maken dat God alle dingen bestuurt en ook de Heer is van ons leven?’ (p. 53).

En bij het gebed van Daniël uit hoofdstuk 9, waar hij de schuld van zijn volk van voor de ballingschap benadrukt: ‘Wat zou dit voorbeeld kunnen betekenen voor onze waaromvragen?’ (p. 94).

De besprekingspunten vragen over het algemeen goede voorstudie. Het is dus aan te bevelen om de beantwoording niet op de bijbelstudieavond te laten aankomen, maar ze van tevoren te bestuderen. Omdat het er bij enkele hoofdstukken te veel en te divers zijn voor één avond, zou je kunnen afspreken welke je wilt behandelen.

Daniël laat ons zien hoe God steeds weer de hand heeft in de geschiedenis, niets gaat buiten Hem om. Al is de uitleg van de profetieën vaak niet eenvoudig, Griffioen werkt ernaartoe ook te laten zien dat de betekenis uiteindelijk duidelijk is.

N.a.v.: ds. Dirk Griffioen,

Daniël, profeet voor vriend en vijand, De Vuurbaak, Barneveld, 2009, ISBN 978 90 5560 405 0, 116 pag., prijs € 8,90